

Kainuun matkailutilastollinen vuosikirja 2014

Statistical Yearbook of Tourism in Kainuu 2014

2015

Kajaanin ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences

Yhteystiedot:

Kajaanin ammattikorkeakoulun kirjasto
PL 240, 87101 KAJAANI
Puh. 044 7157042
Sähköposti: amkkirjasto@kamk.fi
<http://www.kamk.fi>

ISBN 978-952-9853-78-6

Kajaani 2015

SISÄLTÖ – CONTENTS

JOHDANTO – INTRODUCTION	1
MAJOITUSTILASTO – ACCOMMODATION STATISTICS	2
Majoitustarjonta ja sen kehitys – <i>Accommodation supply and its development</i>	3
Majoituskysyntä ja sen kehitys – <i>Accommodation demand and its development</i>	4
Majoituskysynnän kehitys Kainuun kunnissa – <i>Development of accommodation demand in the municipalities of Kainuu</i>	10
YRITYSREKISTERIN VUOSITILASTO – FINNISH ENTERPRISES	14
Henkilöstömäärä ja liikevaihto eräillä matkailuun liittyvillä toimialoilla – <i>Employment and turnover in some tourism-related industries</i>	15
MATKAILUN ALUETALOUDELLISET VAIKUTUKSET – REGIONAL ECONOMIC IMPACTS OF TOURISM	16
LIIKENNETILASTOT – TRAFFIC STATISTICS	18
Lentoliikenne – <i>Air traffic</i>	19
Junaliikenne – <i>Rail traffic</i>	20
Rajaliikenne – <i>Border traffic</i>	20
MUUT TILASTOT – OTHER STATISTICS	21
Vapaa-ajan asuntojen määrä – <i>Number of free-time residences</i>	21
Luontokohteiden kävijämäärät – <i>Number of visits to nature destinations</i>	22
YHTEENVETO JA VUODEN 2015 ALUN KEHITYS – SUMMARY AND DEVELOPMENT AT THE BEGINNING OF 2015	23

JOHDANTO - INTRODUCTION

Matkailu on monisäikeinen ilmiö koostuen matkustamisesta, majoittumisesta, aktiviteeteista, ostoksista ja erityyppisistä muista toiminnoista. Hajanaisuudestaan johtuen sitä on haasteellista mitata. Yleisimmin käytettyjä matkailun mittareita ovat yöpymisvuorokaudet, rajanylitykset, liikennesuoritteet, matkailukohteiden kävijämäärät ja edellisten pohjalta johdetut enemmän tai vähemmän tarkat arviot alueellisista matkailijamääristä. Oma lukunsa ja ”taiteen lajinsa” on matkailijoiden rahankäytön sekä matkailun tulo- ja työllisyysvaikutusten mittaaminen.

Mittaamisen haasteista huolimatta matkailun kysyntää ja tarjontaa koskevalle numerotiedolle on jatkuvaa tarvetta. Määrällistä tietoa matkailun kehityksestä ja taloudellisista vaikutuksista tarvitaan erityisesti matkailusektorin suunnittelussa ja julkisten kehittämisresurssien suuntaamisessa. Huonossa tapauksessa faktatiedon puute johtaa matkailun merkityksen ali- tai yliarviointeihin suhteessa muihin toimialoihin.

Tähän vuosikirjaan on koottu Kainuun ja sen kuntien matkailua kuvaavia tilastoja. Vuosikirjan luvut on jäsennetty tilastolähteittäin alkaen Tilastokeskuksen majoitustilastosta. Tilastojen lyhyen esittelytekstin jälkeen kirjan luvut pitävät sisällään matkailukehitystä kuvaavia kaavioita ja taulukoita. Vuosikirjan loppuun on tehty tilannekatsaus Kainuun matkailusta vuonna 2014. Yhteenvedossa kuvataan lyhyesti myös vuoden 2015 alkupuoliskon matkailukehitystä.

Kainuun matkailutilastollisen vuosikirjan on laatinut matkailututkija Jari Järviluoma Kajaanin ammattikorkeakoulusta.

Tourism is a complex phenomenon consisting of travel, accommodation, activities, shopping and other operations of different types. Due to its fragmented nature, measuring tourism is challenging. The most commonly used tourism indicators are the nights spent in accommodation establishments, the number of border crossings, traffic volume, the number of visitors to tourist destinations, and more or less accurate estimates of regional tourist flows based on the above information. The measurement of tourist spending and the economic and employment related impacts of tourism, is an entity in itself requiring a variety of approaches.

Despite the challenges associated with measuring, there is a continual need for numerical tourism demand and supply data. Quantitative information on tourism development and the economic impact of tourism is particularly needed in tourism planning and the allocation of public resources. In a worst case scenario a lack of factual information can lead to the under- or overestimation of the importance of tourism in relation to other sectors.

This yearbook is a compilation of the statistics representing tourism in Kainuu at provincial and municipal level. The yearbook is organized in chapters according to the statistical sources starting with accommodation statistics produced by Statistics Finland. After a short description of the statistical source, the chapters of the book include charts and tables portraying tourism development. The yearbook ends with a summary of tourism development in the Kainuu region in the year 2014. The concluding chapter also briefly describes tourism development in the first half of 2015.

Statistical Yearbook of Tourism in Kainuu has been compiled by Tourism Researcher Jari Järviluoma of Kajaani University of Applied Sciences.

MAJOITUSTILASTO – ACCOMMODATION STATISTICS

Tilastokeskuksen tuottama majoitustilasto on keskeisin eri aluetasojen matkailukehitystä kuvaava tilastolähde. Majoitustilasto sisältää kuukausittaista ja vuosittaista tietoa matkailijoiden yöpymisvuorokausien määristä, jotka on eritelty asuinmaan ja matkan tarkoituksen mukaan. Tilastosta selviää niin ikään esimerkiksi eri alueiden majoituskapasiteetit käyttöasteineen kuten myös tiedot yöpymisten keskihinnoina. Tilastoinnin piiriin kuuluvat majoitusliikkeet, joissa on vähintään 20 vuodepaikkaa tai sähköpistokkeella varustettua matkailuvaunupaikkaa sekä retkeilymajat.¹

Tietojen käytettävyyden kannalta majoitustilaston suurimpia rajoitteita ovat majoitusliikkeiden kokokriteeri ja kuntatasolla vastaan tulevat tietosuojakysymykset. Kahdenkymmenen vuodepaikan kokokriteerin johdosta tilastoinnin ulkopuolelle jää merkittävä määrä pienempiä majoituspaikkoja. Tarkkaa tietoa kokokriteerin takia tilastoinnin ulkopuolelle jäävien yöpymisten osuudesta ei ole olemassa.

Tietosuojasyiden johdosta Tilastokeskus voi antaa majoitustilaston tiedot kuntakohtaisesti vain silloin, jos kunnassa on vähintään kolme majoitustietonsa toimittanutta majoitusliikettä. Kainuussa kuntakohtaista tietoa koko vuotta 2014 koskien on saatavissa Sotkamosta, Kajaanista, Puolangalta, Suomussalmelta, Kuhmosta ja Vaalasta. Hyrynsalmella, Paltamossa ja Ristijärvellä majoitusliikkeiden määrä oli niin pieni, että erillistä tietoa kyseisten kuntien majoituskysynnästä ei ole mahdollista julkaista.

Accommodation statistics produced by Statistics Finland are the main statistical information source describing tourism development at different regional levels. Accommodation statistics contain monthly and annual data on the overnight stays of tourists, which are specified by country of residence and purpose of visit. The statistics also show occupancy rates and accommodation capacity in different regions, as well as average prices for overnight stays. The data for the statistics are collected from accommodation establishments that have at least 20 bed places or caravan pitches provided with electric sockets, as well as hostels.¹

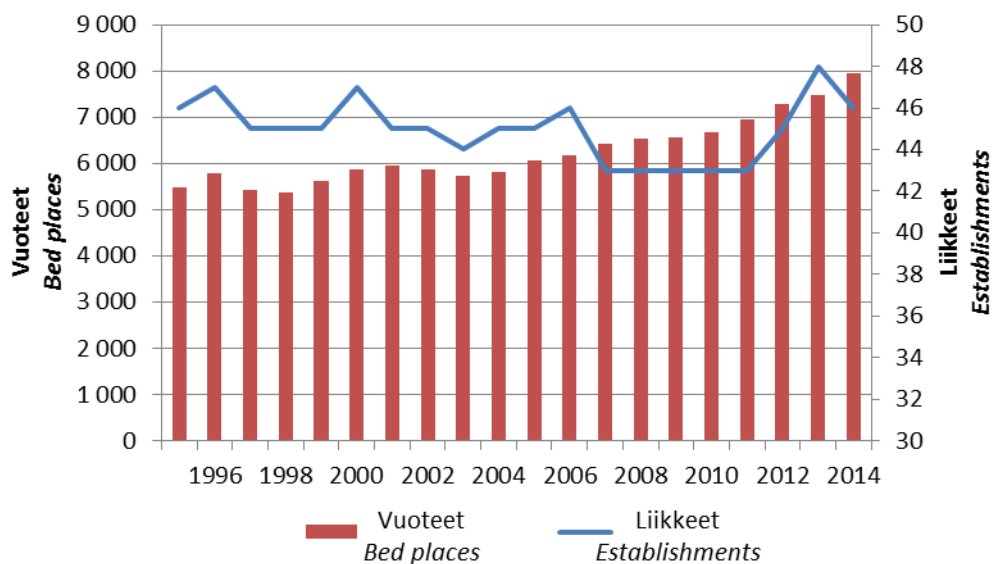
Regarding the usability of the information provided, the main constraints are the size of accommodation establishment criterion and municipal confidentiality issues. The minimum criterion of twenty bed places or caravan pitches excludes a significant number of smaller accommodation units from the statistics. The precise share of excluded overnights stays due to the size criterion is unknown.

Due to confidentiality, Statistics Finland can only publish data concerning separate municipalities if there are at least three accommodation establishments in the municipality, which submit accommodation information to Statistics Finland. In Kainuu, municipal level data was available from Sotkamo, Kajaani, Puolanka, Suomussalmi, Kuhmo and Vaala for the whole of 2014. In Hyrynsalmi, Paltamo and Ristijärvi the number of accommodation establishments was so low that separate information from these municipalities could not be published.

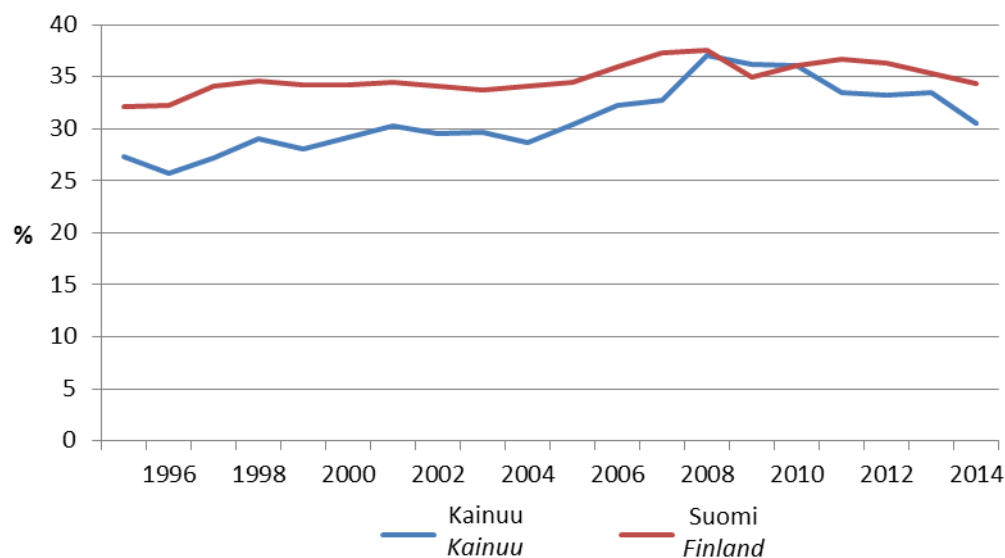
¹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.

Majoitustarjonta ja sen kehitys – Accommodation supply and its development

Rekisteröityjen majoitusliikkeiden määrä ja vuodekapasiteetti Kainuussa 1995-2014²
The number of registered accommodation establishments and beds in Kainuu 1995-2014

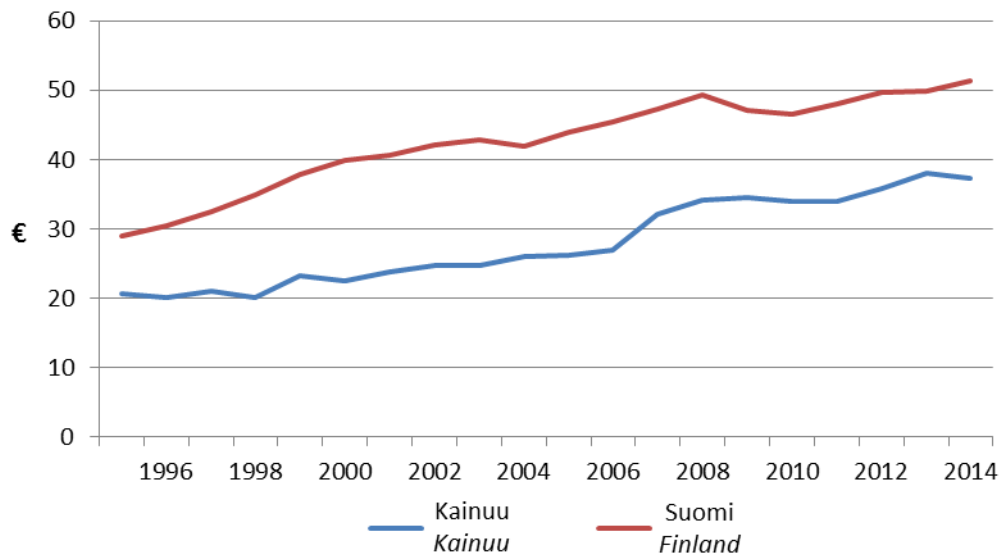
Keskimääräinen vuodekäyttöaste Kainuussa ja koko Suomessa 1995-2014²
The average bed-place occupancy rate in Kainuu and in Finland 1995-2014

² Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkajulkaisu]. ISSN=1799-6309.
 Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.

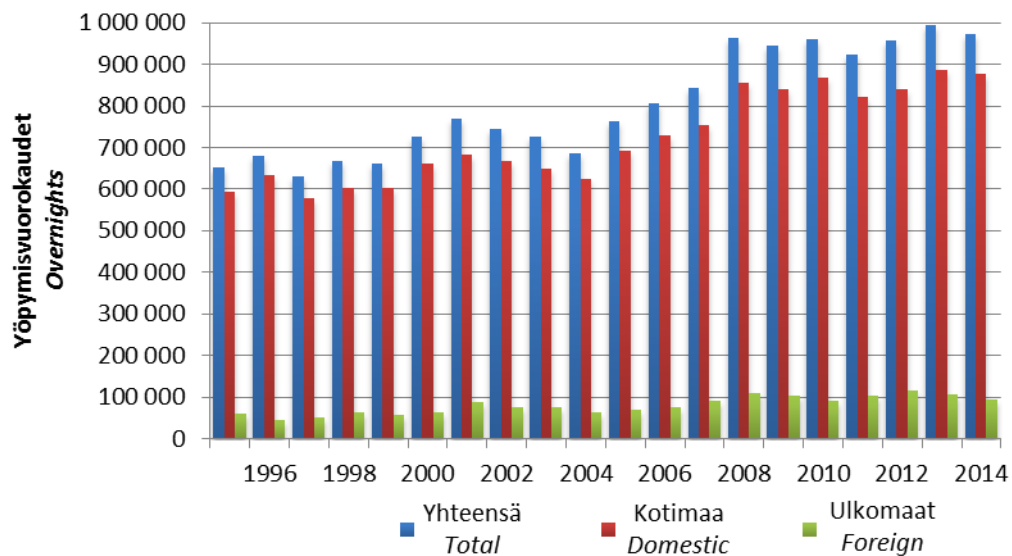
Majoitustilasto – Accommodation statistics

Yöpymisen keskihinta (ALV mukaan lukien) Kainuussa ja koko Suomessa 1995-2014³
The average price per overnight stay (VAT included) in Kainuu and in Finland 1995-2014

Majoituskysyntä ja sen kehitys – Accommodation demand and its development

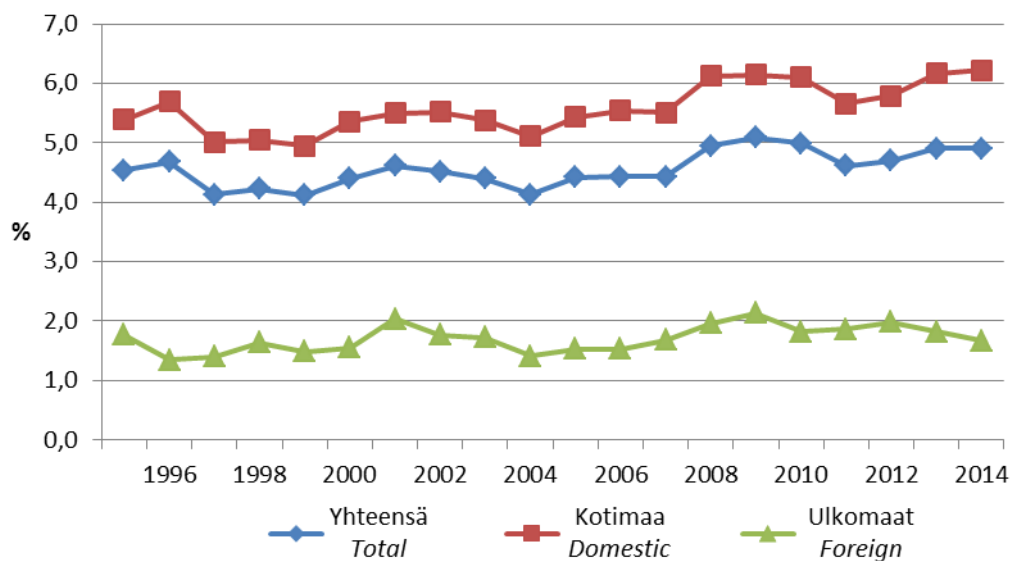
Kainuun rekisteröidyt yöpymiset 1995-2014³
Registered overnights in Kainuu 1995-2014

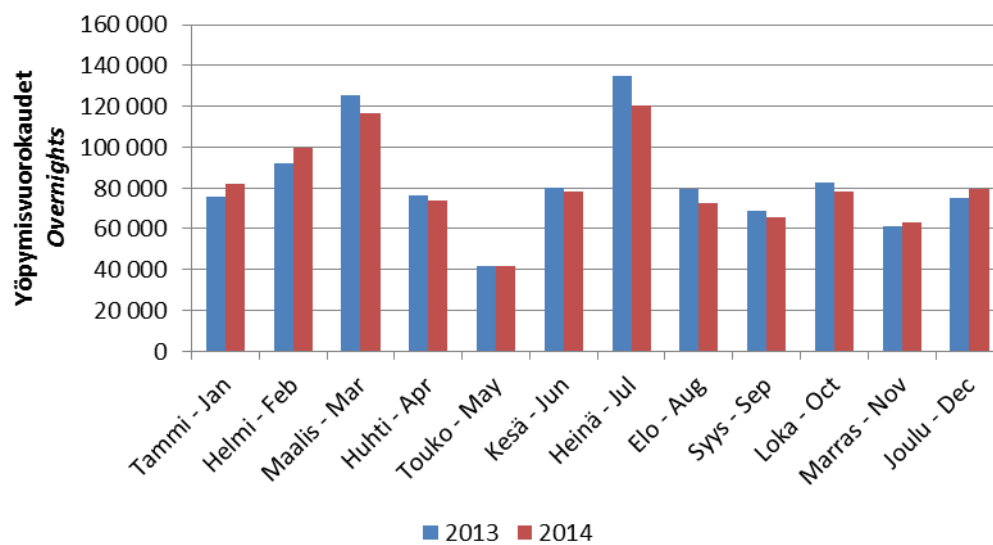
³ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkójulkaisu]. ISSN=1799-6309.
 Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Kainuun markkinaosuus koko maan rekisteröidyistä yöpymisistä 1995-2014⁴
 Kainuu's market share of registered overnights in the whole country 1995-2014

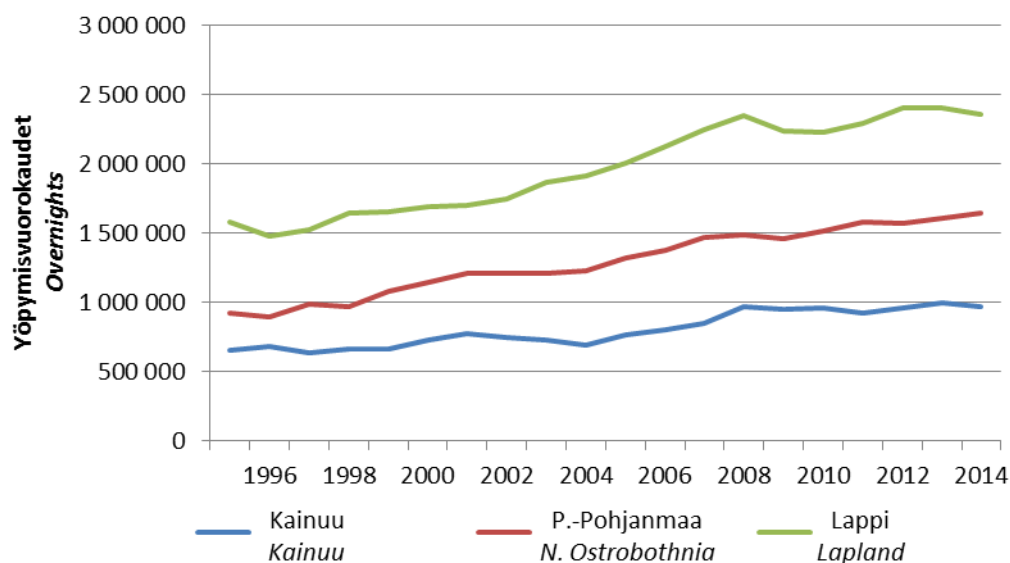
Kainuun rekisteröidyt yöpymiset kuukausittain 2013 ja 2014⁴
 Registered overnights in Kainuu by month in 2013 and 2014

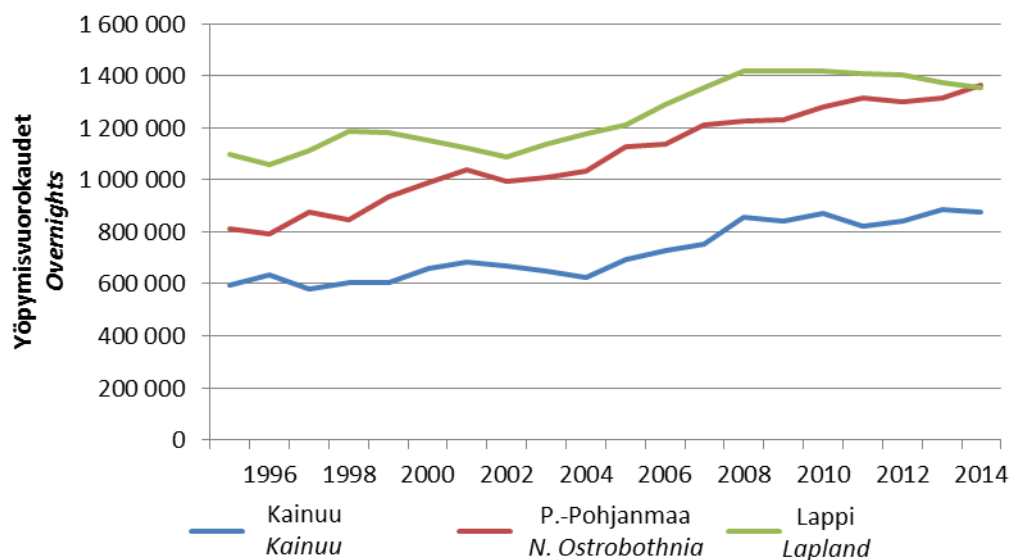
⁴ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkójulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Rekisteröidyt yöpymiset Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa 1995-2014⁵
 Registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland 1995-2014

Kotimaiset rekisteröidyt yöpymiset Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa 1995-2014⁵
 Domestic registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland 1995-2014

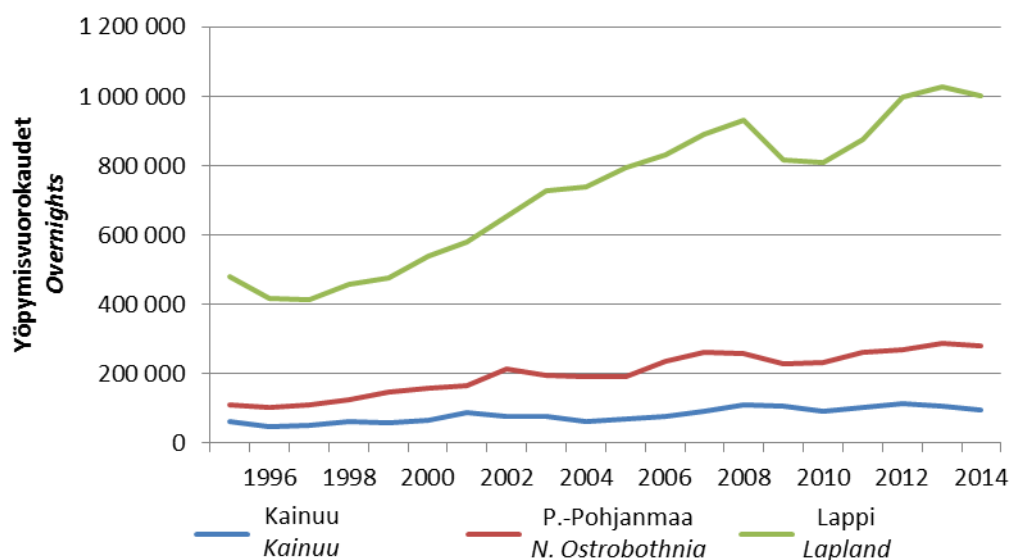

⁵ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309.

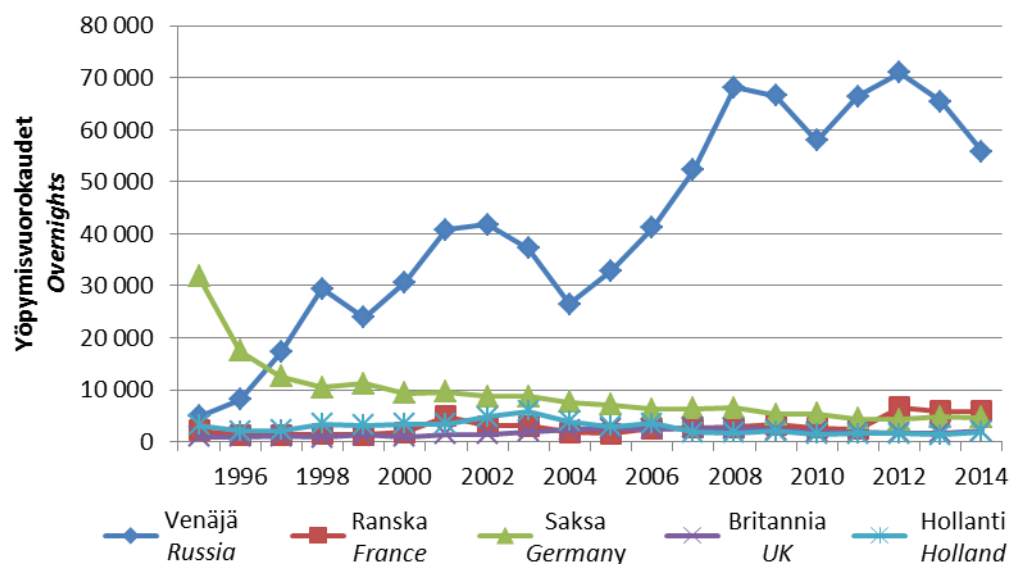
Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Ulkomaiset rekisteröidyt yöpymiset Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa 1995-2014⁶
 Foreign registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland 1995-2014

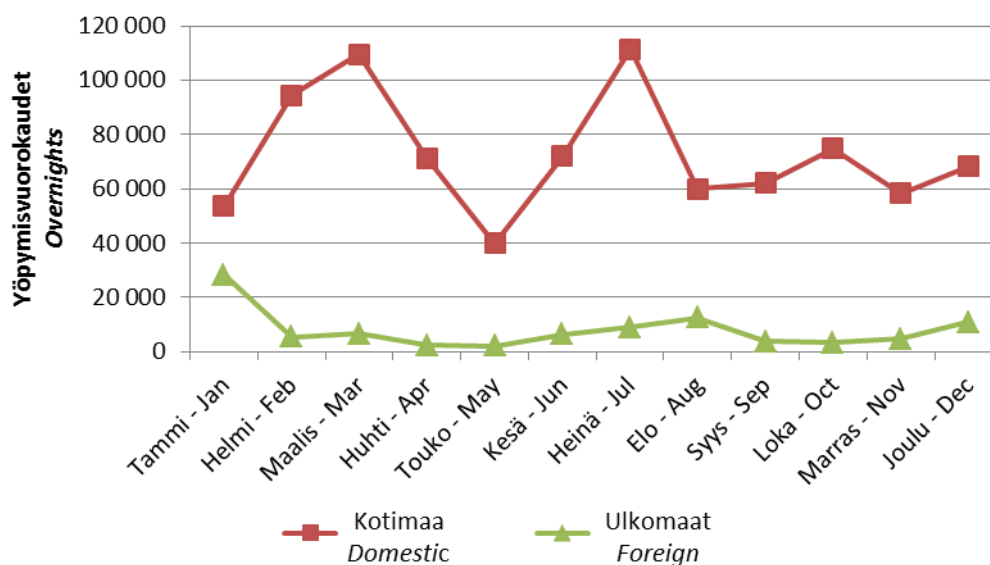
Kainuussa vierailevien ulkomaisten matkailijoiden yöpymiset asuinmaittain 1995-2014⁶
 Foreign overnights in Kainuu by country of residence 1995-2014

⁶ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkajulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.

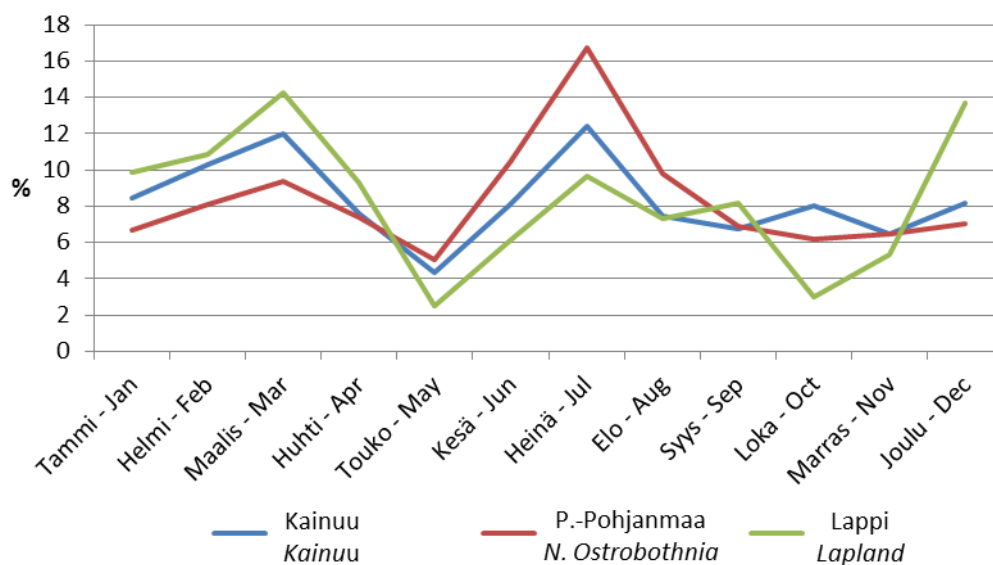
Majoitustilasto – Accommodation statistics

Kainuun rekisteröityjen yöpymisten kausivaihtelu vuonna 2014⁷
Seasonality of registered overnights in Kainuu in 2014

Rekisteröityjen yöpymisten kausivaihtelu Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa vuonna 2014⁷

Seasonality of registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland in 2014

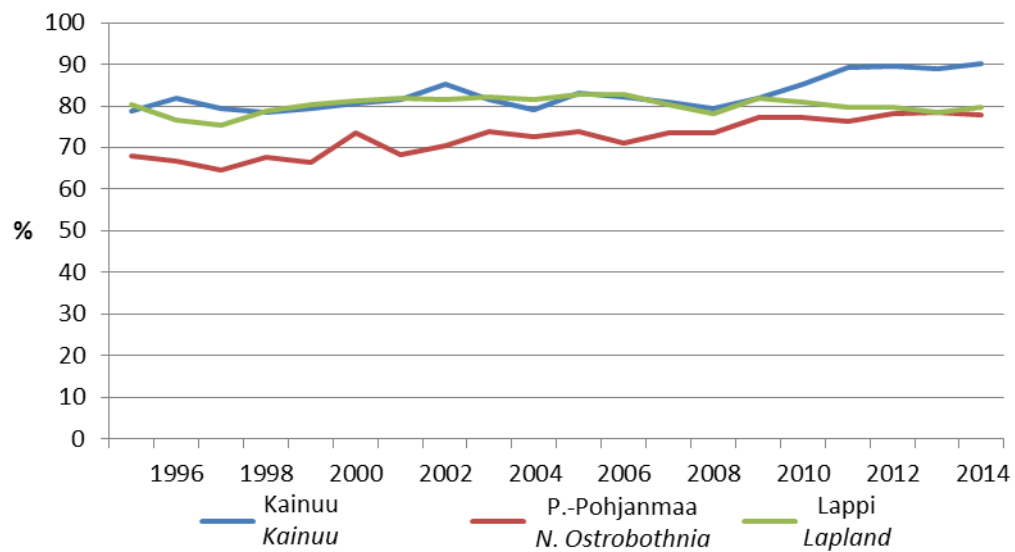

⁷ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309.

Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.

Majoitustilasto – Accommodation statistics

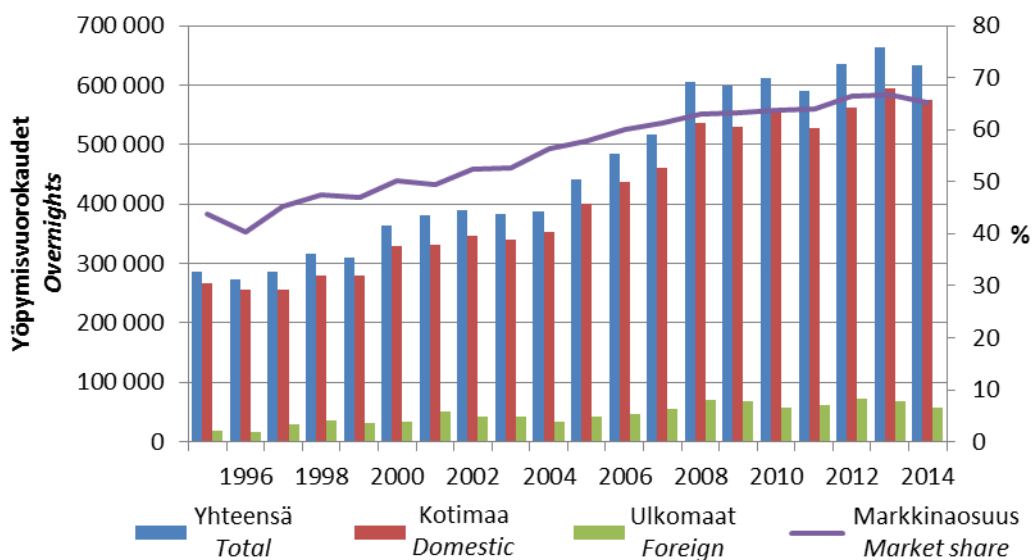
Vapaa-ajan yöpymisten osuudet Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa 1995-2014⁸
The share of leisure time overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland 1995-2014

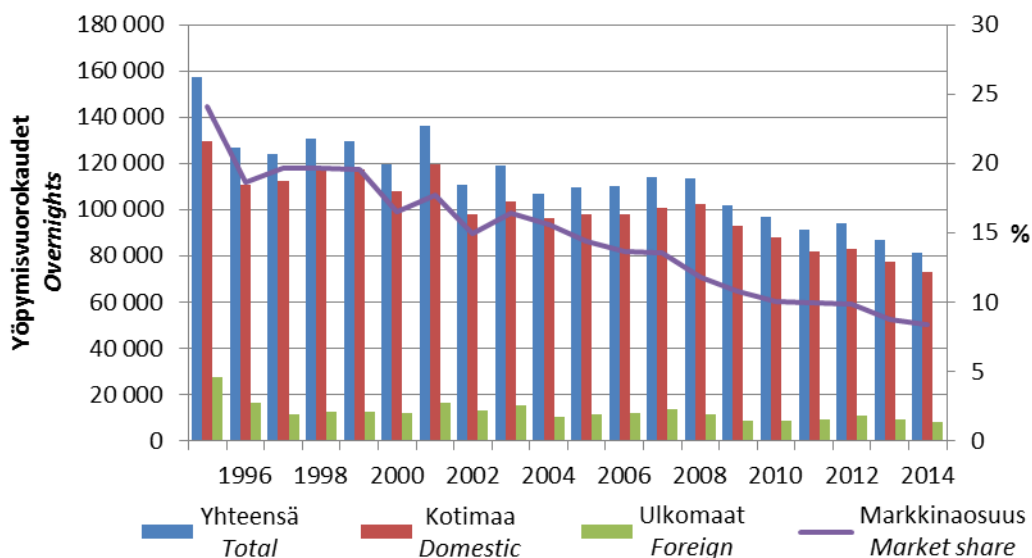
⁸ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. *Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.*

Majoituskysynnän kehitys Kainuun kunnissa – *Development of accommodation demand in the municipalities of Kainuu*

Sotkamon rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2014⁹
Registered overnights in Sotkamo and market share in the Kainuu region 1995-2014

Kajaanin rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2014⁹
Registered overnights in Kajaani and market share in the Kainuu region 1995-2014

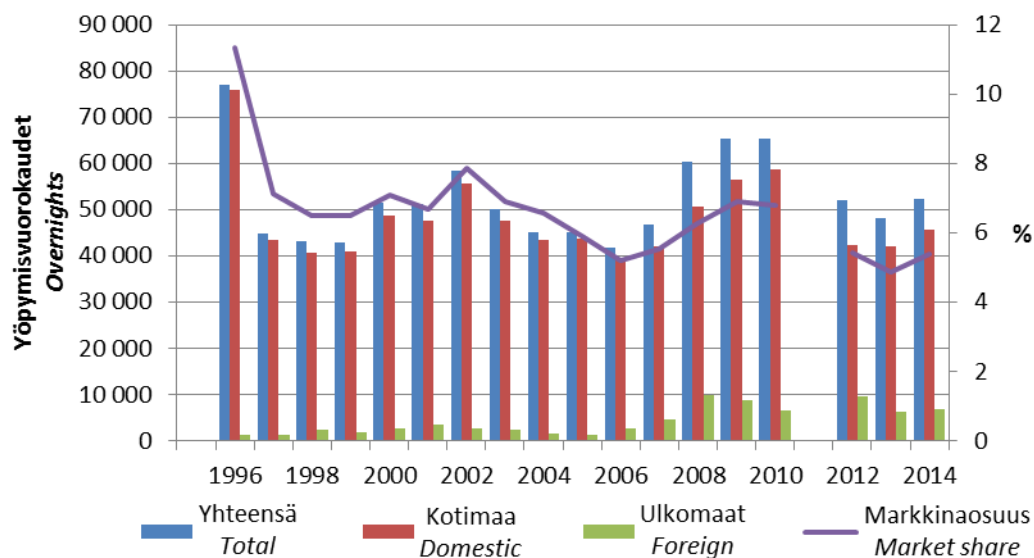

⁹ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. *Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.*

Majoitustilasto – Accommodation statistics

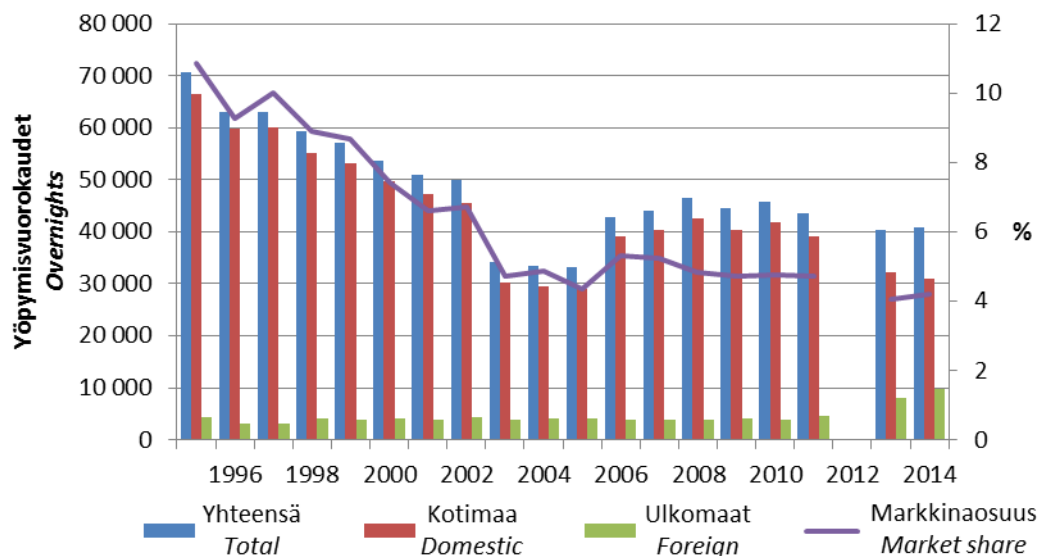
Puolangan rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2014¹⁰

Registered overnights in Puolanka and market share in the Kainuu region 1995-2014

Suomussalmen rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2014¹⁰

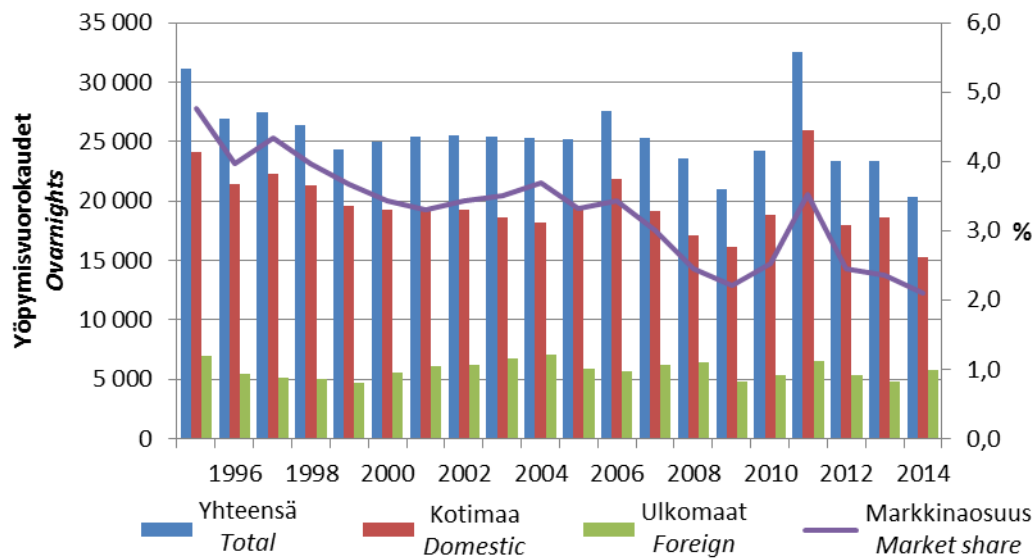
Registered overnights in Suomussalmi and market share in the Kainuu region 1995-2014

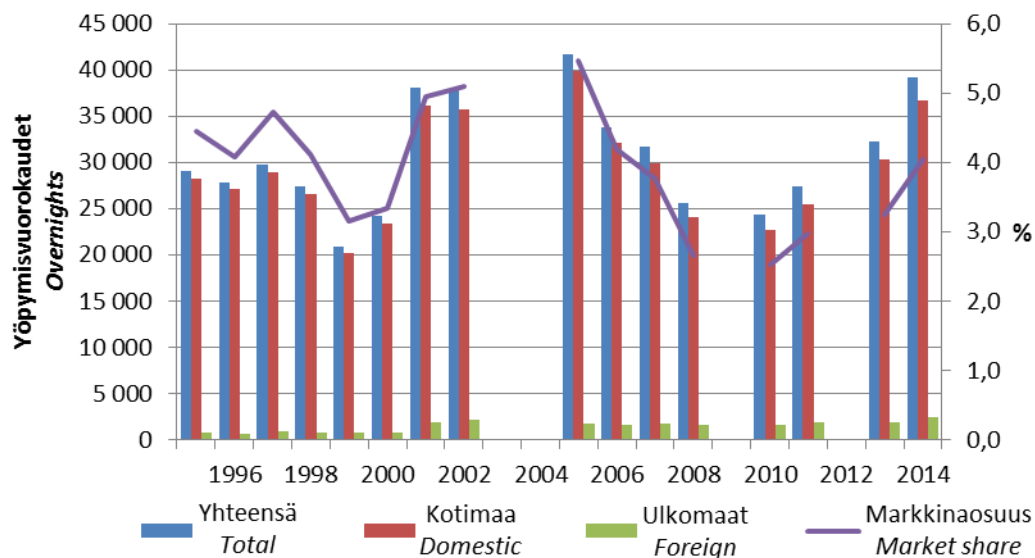
¹⁰ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. *Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.*

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Kuhmon rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2014¹¹
 Registered overnights in Kuhmo and market share in the Kainuu region 1995-2014

Vaalan rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2014¹¹
 Registered overnights in Vaala and market share in the Kainuu region 1995-2014

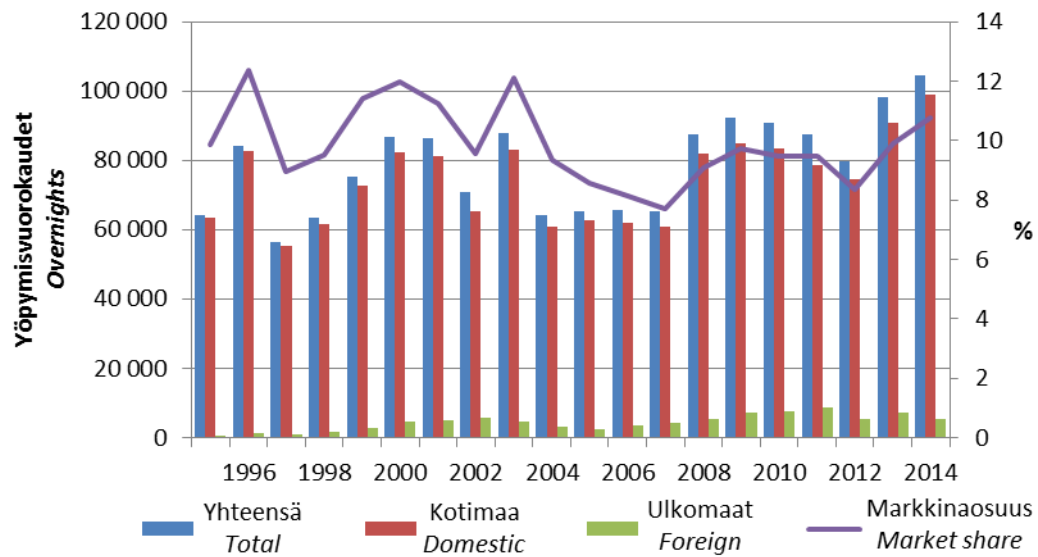

¹¹ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. *Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.*

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Hyrnsalmen, Paltamon ja Ristijärven yhteenlasketut rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2014¹²

Total registered overnights in Hyrynsalmi, Paltamo and Ristijärvi and market share in the Kainuu region 1995-2014

¹² Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. *Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.*

YRITYSREKISTERIN VUOSITILASTO – FINNISH ENTERPRISES

Yritysrekisterin vuositalasto sisältää tietoja maassamme toimivista yrityksistä, toimipaikoista ja konserneista. Perusmuuttujat ovat lukumäärä, henkilöstö ja liikevaihto. Tiedot saadaan pääasiassa verohallinnon rekistereistä ja yritysrekisterin omista tiedusteluista. Tilastossa ovat mukana yritykset ja toimipaikat, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta tilastovuonna ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai joiden liikevaihto on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan (esim. 9 979 euroa vuonna 2010).¹³

Henkilöstö käsittää palkansaajat ja yrittäjät. Henkilöstö on muunnettu kokovuosityöllisiksi siten, että esimerkiksi puolipäiväinen työntekijä vastaa puolta henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä. Liikevaihtoon luetaan kirjanpitovelvollisen varsinaisen toiminnan myyntituotot, joista on vähennetty myönnetty alennukset sekä arvonalisävero ja muut välittömästi myynnin määrään perustuvat verot.¹⁴

Yritysrekisterin vuositalasto 2014 ilmestyy joulukuussa 2015. Tästä johtuen käsillä olevan vuosikirjan uusimmat tiedot ovat vuodelta 2013.

The statistics of Finnish enterprises contain data on the enterprises, establishments and corporate groups that operate in Finland. The basic variables describe their number, personnel and turnover. The data are mainly obtained from the Tax Administration's registers and via direct inquiries to enterprises.

Enterprises and establishments operating for more than six months in the reference year and employing more than half a person or with a turnover in excess of an annually specified statistical limit (e.g. EUR 9 979 in 2010) are included in the statistics.¹³

Employees comprise wage earners and entrepreneurs. In the statistics, employees are converted to annual full-time employees so that, for example, an employee working half a day represents half a person and two employees each working half-time for one year represent one annual full-time employee. Turnover comprises sales profits derived from the actual operations of a party with the legal obligation to maintain accounts, after the deduction of granted discounts, value added tax and other taxes based direct on sales volume.¹⁴

Finnish enterprises 2014 will be released in December 2015 so the latest data used in this yearbook date back to 2013.

¹³ Suomen virallinen tilasto (SVT): Yritysrekisterin vuositalasto. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/meta/til/syr.html>.

¹⁴ Suomen virallinen tilasto (SVT): Käsitteet ja määritelmät. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/syr/kas.html>.

Henkilöstömäärä ja liikevaihto erällä matkailuun liittyvillä toimialoilla *Employment and turnover in some tourism-related industries*

Majoitustoiminnan (TOL 55) henkilöstö ja liikevaihto Kainuussa vuonna 2013¹⁵

Employment and turnover in the accommodation business in Kainuu 2013

	Toimipaikkojen määrä <i>Number of establishments</i>	Henkilöstö - <i>Employees</i>	Liikevaihto – <i>Turnover</i> 1 000 €
Kajaani	6	63	8 220
Kuhmo	10	23	1 995
Puolanka	6	4	352
Sotkamo	23	185	15 595
Suomussalmi	8	28	2 318
Vaala	5	6	410
KAINUU	62	311	29 039

Ravitsemistoiminnan (TOL 56) henkilöstö ja liikevaihto Kainuussa vuonna 2013¹⁶

Employment and turnover in in food and beverage service activities in Kainuu 2013

	Toimipaikkojen määrä <i>Number of establishments</i>	Henkilöstö - <i>Employees</i>	Liikevaihto – <i>Turnover</i> 1 000 €
Kajaani	58	202	18 085
Kuhmo	9	35	3 246
Puolanka	3	8	583
Sotkamo	14	54	4 992
Suomussalmi	13	34	2 433
Vaala	6	13	1 852
KAINUU	115	365	32 948

Hiihto- ja laskettelukeskusten (TOL 93291) henkilöstö ja liikevaihto Kainuussa vuonna 2013¹⁵ - *Employment and turnover in skiing centre activities in Kainuu 2013*

	Toimipaikkojen määrä <i>Number of establishments</i>	Henkilöstö - <i>Employees</i>	Liikevaihto – <i>Turnover</i> 1 000 €
KAINUU	4	134	9 352

Varauspalvelujen, matkaoppaiden palvelujen ym. (TOL 799) henkilöstö ja liikevaihto Kainuussa vuonna 2013¹⁵

Employment and turnover in reservation and travel guiding services etc. in Kainuu 2013

	Toimipaikkojen määrä <i>Number of establishments</i>	Henkilöstö - <i>Employees</i>	Liikevaihto – <i>Turnover</i> 1 000 €
KAINUU	48	51	11 326

¹⁵ Suomen virallinen tilasto (SVT): Yritysrekisterin vuositilasto. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://www2.toimialaonline.fi/>.

¹⁶ Suomen virallinen tilasto (SVT): Yritysrekisterin vuositilasto. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://www2.toimialaonline.fi/>. Huom: Ravitsemistoiminnasta suuri osuus ei liity matkailuun. *Note: A large proportion of the restaurant industry is not connected to tourism.*

MATKAILUN ALUETALOUDELLISET VAIKUTUKSET - REGIONAL ECONOMIC IMPACTS OF TOURISM

Tuoreimmat tiedot Kainuun matkailun aluetaloudellisista vaikutuksista ovat FT Pekka Kauppilan tutkimuksessa ”Kainuun matkailutalous: kuntakohtaista tarkastelua”.¹⁷ Tutkimuksen perusaineistona ovat Tilastokeskuksen yritysrekisterin liikevaihto- ja henkilöstötiedot toimialoittain. Eri toimialojen matkailumyynnin osuudet sekä tulo- ja työllisyyskertoimet ovat peräisin aiemmasta Kainuun matkailun taloudellisia vaikutuksia tarkastelevasta tutkimuksesta.¹⁸

Kauppilan tutkimuksen mukaan vuonna 2009 Kainuussa sijaitsevien yritysten välitön matkailutulo ilman arvonlisäveroa oli 138 miljoonaa euroa. Välitön matkailutulo kuvaa matkailijoiden käyttämää rahamäärää ostoksiin ja palveluihin kohdealueella. Kokonaismatkailutulo on laskettu kertomalla välitön matkailutulo tulokertoimella. Vuonna 2009 Kainuun kokonaismatkailutulo oli 183 miljoonaa euroa. Matkailun kokonaistyöllisyys saadaan kertomalla välitön matkailutyöllisyys työllisyyskertoimella. Vuonna 2009 Kainuun välitön matkailutyöllisyys oli 1 090 ja kokonaismatkailutyöllisyys 1 239 henkilötyövuotta.¹⁷

The latest available information on the regional economic impacts of tourism in the Kainuu region can be found in Ph.D. Pekka Kauppila's study "Kainuun matkailutalous: kuntakohtaista tarkastelua" (The tourism economy of Kainuu: A municipal level study).¹⁷ The basic data used in this study is from the Business Register of Statistics Finland and consists of turnover and personnel information by line of business. The share of tourism sales in each line of business as well as income and employment coefficients are from previous research on the economic effects of tourism in the Kainuu region.¹⁸

According to Kauppila's research, the direct tourist income of enterprises in the Kainuu region amounted to € 138 million in 2009 without value added tax. The direct tourist income shows the amount of money that tourists spend on goods and services in the destination region. The total income generated by tourism is calculated by multiplying direct tourist income by an income coefficient. In 2009, the total income from tourism in the Kainuu region was € 183 million. Total employment in tourism is calculated by multiplying direct tourism employment by an employment coefficient. In 2009, direct tourism employment in the Kainuu region was 1 090 person-years and total tourism employment, 1 239 person-years.¹⁷

¹⁷ Kauppila, P. (2011). Kainuun matkailutalous: kuntakohtaista tarkastelua. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja A:8 [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://www.kamk.fi/fi/Kirjasto/Julkaisutoiminta>

¹⁸ Juntheikki, R. (2004). Matkailun aluetaloudelliset vaikutukset Kainuussa vuonna 2002. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja B:4.

Matkailun aluetaloudelliset vaikutukset – *Regional economic impacts of tourism*Kainuun alueen kuntien matkailutalous vuonna 2009¹⁹*Tourism economics in the municipalities of the Kainuu region in 2009*

	Välitön matkailu- tulo ilman ALV <i>Direct tourist income w/o VAT</i>	Kokonais- matkailutulo <i>Total tourist income</i>	Välitön matkailutyöllisyys <i>Direct tourism employment</i>	Kokonais- matkailutyöllisyys <i>Total tourism employment</i>
	1 000 €	1 000 €	htv/person-years	htv/person-years
Hyrnsalmi	5 153	5 977	39	42
Kajaani	45 259	60 647	327	389
Kuhmo	11 806	15 230	98	107
Paltamo	7 076	8 067	46	50
Puolanka	4 261	4 858	30	32
Ristijärvi	330	416	6	6
Sotkamo	50 449	70 124	427	486
Suomussalmi	10 874	13 701	94	103
Vaala	3 300	3 729	23	24
KAINUU	138 508	182 749	1 090	1 239

¹⁹ Kauppila, P. (2011). Kainuun matkailutalous: kuntakohtaista tarkastelua. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja A:8 [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://www.kamk.fi/fi/Kirjasto/Julkaisutoiminta>.

LIKENNETILASTOT – *TRAFFIC STATISTICS*

Liikenteen osalta vuosikirja sisältää joitakin kaaviokuvia Kajaanin lentoaseman, Vartiuksen rajanylityspaikan ja Kainuun alueen junaliikenteen matkustajamääristä. Kajaanin lentoaseman matkustajamäärä kuvaa saapuneiden ja lähteneiden matkustajien yhteenlaskettua määrää. Määritelmällisesti kotimaan liikenteen lentomatkustaja lähtee kotimaan lentokentältä ja laskeutuu kotimaan kentälle. Kansainvälisen liikenteen lentomatkustajan lähtö- tai laskeutumipaikka on ulkomailla.²⁰

Lentotilastojen tavoin Vartiuksen rajanylityspaikan liikennetilasto kuvaa saapuneiden ja lähteneiden matkustajien yhteenlaskettua määrää.

Junaliikenteen tilastoinnissa tapahtuneen muutoksen takia vuodesta 2006 lähtien matkustajamäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien vastaavien lukujen kanssa.²¹

As regards traffic, the yearbook contains some diagrams to illustrate passenger volumes at Kajaani Airport, Vartiuss border crossing point and in Kainuu's rail traffic. The passenger volumes at Kajaani airport describe the combined figures for arriving and departing passengers. By definition, a domestic flight passenger departs from an airport in Finland and arrives at an airport in Finland. An international flight passenger departs from or arrives at a foreign airport.²⁰

Similarly, border crossing statistics include the combined figures for arriving and departing passengers.

Due to the changes in rail statistics the passenger figures from 2006 onwards are not fully comparable with those of earlier years.²¹

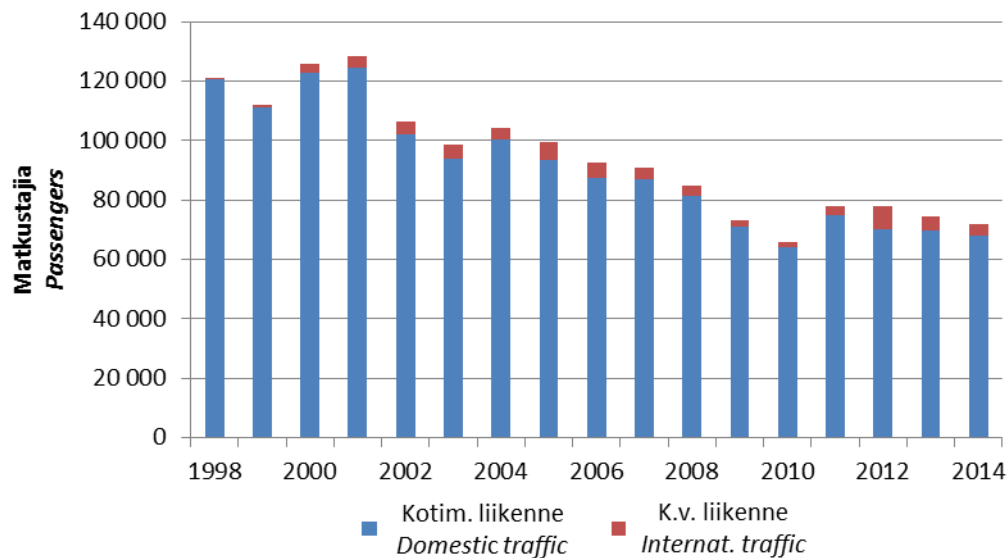
²⁰ Liikennetilastot. Finavia [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/tilastot/>.

²¹ Rautateiden henkilö- ja tavaraliikenne. Liikennevirasto [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://portal.liikennevirasto.fi/sivu/www/f/aineistopalvelut/tilastot/rautatietilastot>.

Lentoliikenne – *Air traffic*

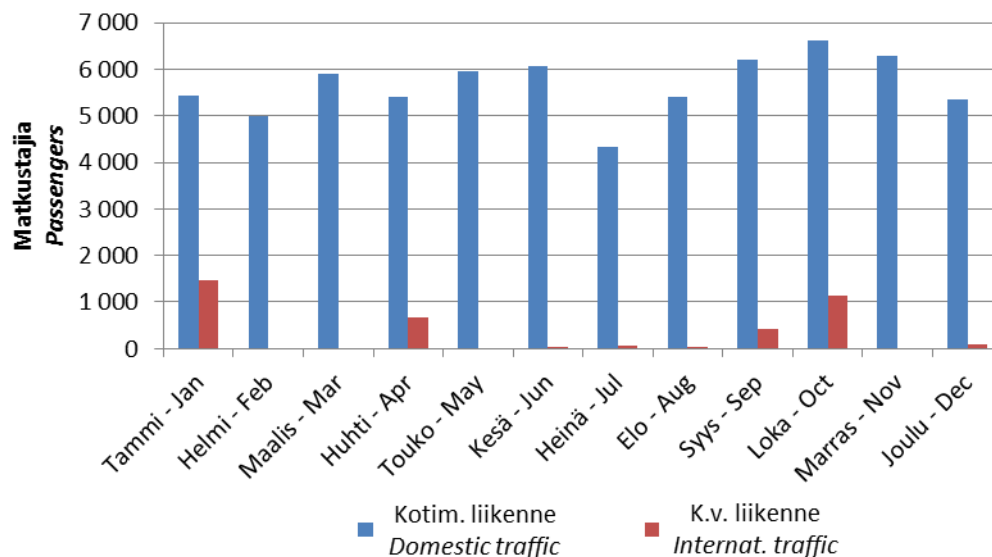
Kajaanin lentoasemalle saapuneiden ja lentoasemalta lähteneiden matkustajien yhteenlasketut määrät 1998-2014²²

Combined number of incoming and outgoing passengers at Kajaani airport 1998-2014

Kajaanin lentoasemalle saapuneiden ja lentoasemalta lähteneiden matkustajien yhteenlasketut määrät kuukausittain 2014²²

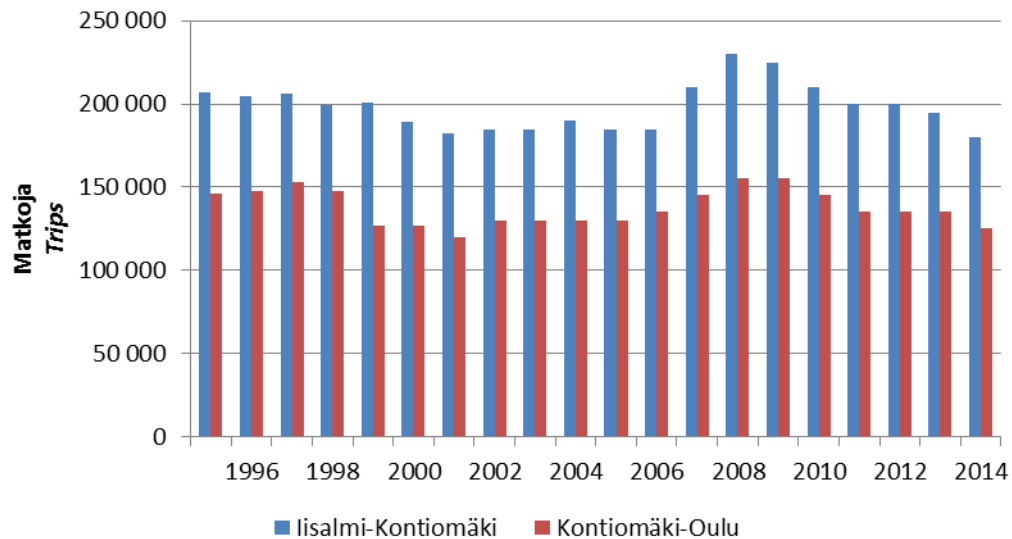
Combined number of incoming and outgoing passengers at Kajaani airport by month in 2014

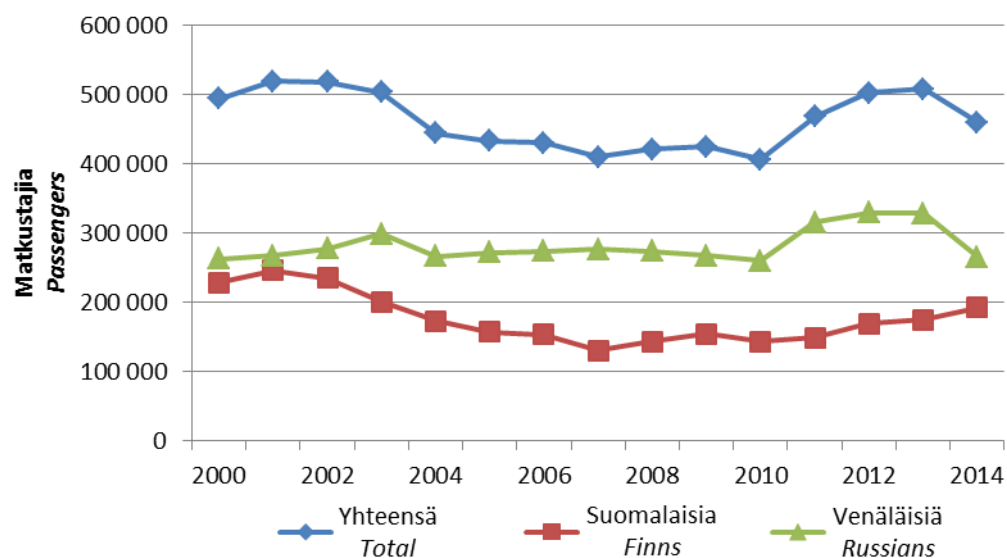
²² Finavian toimittama erillistaulukko lentoliikennetilastoista. *Separate air traffic statistics table submitted by Finavia. Uusimmat tiedot saatavissa osoitteesta/Latest data available from: <http://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/tilastot/>.*

Junaliikenne – *Rail traffic*

Matkojen määrä rataosuuksilla Iisalmi-Kontiomäki ja Kontiomäki-Oulu 1995-2014²³
Number of trips on the Iisalmi-Kontiomäki and Kontiomäki-Oulu railway line sections 1995-2014

Rajaliikenne – *Border traffic*

Vartiuksen rajanylityspaikan kautta Suomeen saapuneiden ja Suomesta lähteneiden matkustajien yhteenlasketut määrät 2000-2014²⁴
Combined numbers of passengers who enter or exit Finland via the Vartiuss border crossing point 2000-2014

²³ Liikenneviraston toimittama erillistaulukko rautatieliikennetilastoista. *Separate table of railway traffic statistics submitted by the Finnish Transport Agency. Uusimmat tiedot saatavissa osoitteesta/Latest data available from: <http://portal.liikennevirasto.fi/sivu/www/f/aineistopalvelut/tilastot/rautatietilastot>*

²⁴ Kainuun rajavartioston toimittama erillistaulukko rajaliikennetilastoista. *Separate table of border traffic statistics submitted by Kainuu Border Guard.*

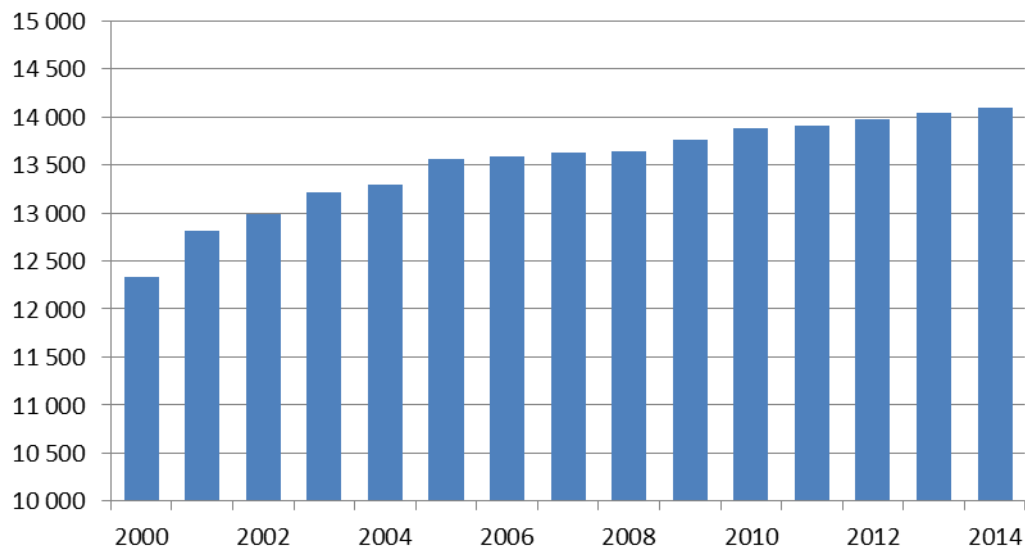
Muut tilastot – *Other statistics*

MUUT TILASTOT – *OTHER STATISTICS*

Vapaa-ajan asuntojen määrä – *Number of free-time residences*

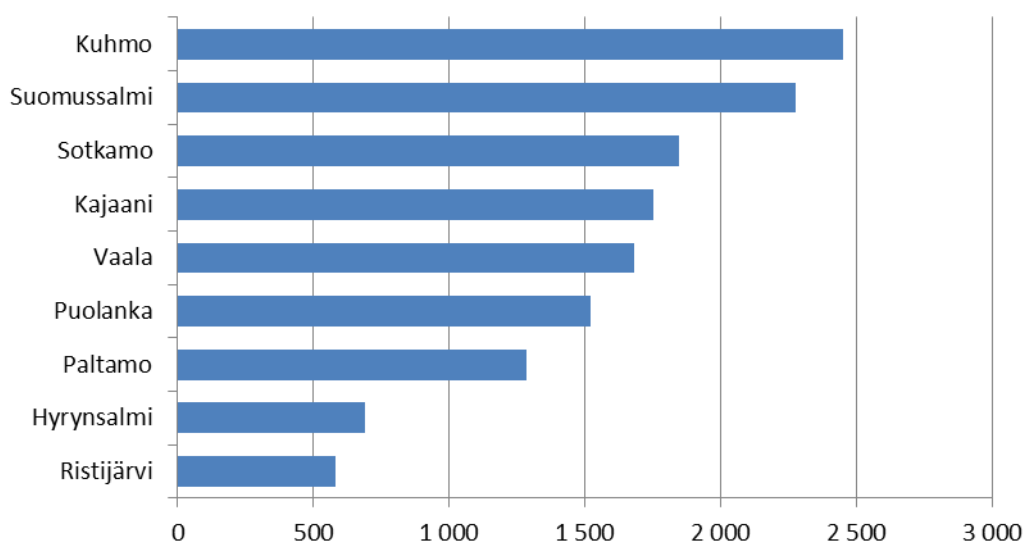
Kesämökkien määrä Kainuussa 2000-2014²⁵

Number of free-time residences in Kainuu 2000-2014

Kesämökkien määrä Kainuun kunnissa 2014²⁵

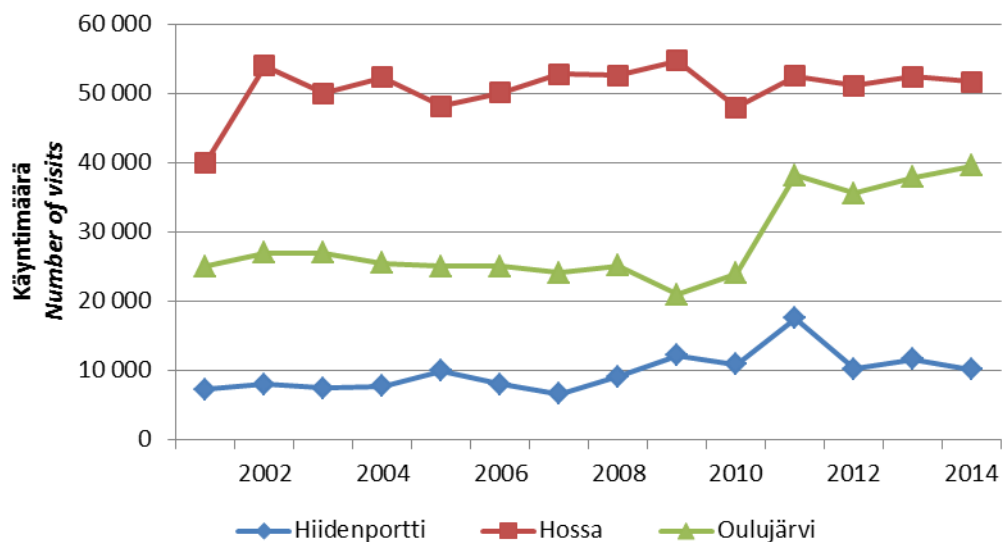
Number of free-time residences in the municipalities of Kainuu 2014

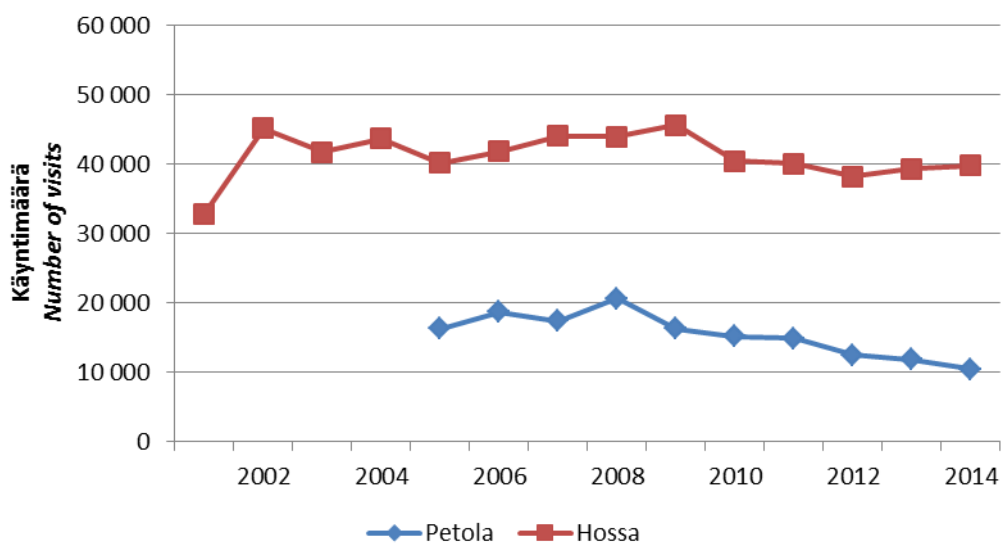
²⁵ Suomen virallinen tilasto (SVT): Rakennukset ja kesämökit [verkojulkaisu]. ISSN=1798-677X. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/rakke/index.html>.

Luontokohteiden kävijämäärät – *Number of visits to nature destinations*

Käyntimäärät Hiidenportin kansallispuistossa sekä Hossan ja Oulujärven²⁶ retkeilyalueilla²⁷
Number of visits to Hiidenportti National Park, Hossa Hiking Area and Oulujärvi Hiking Area

Käyntimäärät Hossan ja Petolan luontokeskuksissa²⁷
Number of visits at Hossa and Oulujärvi Visitor Centres

²⁶ Vuonna 2011 Oulujärven retkeilyalueen kävijälaskennan kattavuutta parannettiin. Vuodesta 2011 lähtien laskentoja tehdään myös retkeilyalueeseen kuuluvilla vesialueilla ja saarilla. *In 2011 the coverage of monitoring the number of visits to Oulujärvi Hiking Area was improved. From 2011 monitoring is also carried out so as to include the waterways and islands of the hiking area.*

²⁷ Metsähallituksen Pohjanmaan luontopalvelujen toimittama erillistaulukko käyntimääristä. *Separate table of number of visits submitted by Metsähallitus Natural Heritage Services, Ostrobothnia.*

YHTEENVETO JA VUODEN 2015 ALUN KEHITYS –*SUMMARY AND DEVELOPMENT AT THE BEGINNING OF 2015*

Vuonna 2014 Kainuun majoituskysyntä kääntyi lievään laskuun. Matkailijoiden yöpymisiä rekisteröitiin yhteensä 970 953, mikä on kaksi prosenttia vähemmän kuin edeltäneenä vuonna. Kotimaiset yöpymiset vähenivät prosentin ja ulkomaiset yöpymiset venäläismatkailun taantumisesta johtuen 11 prosenttia.

Majoituskysynnän vähenemisestä huolimatta Kainuun majoitusliikkeiden rekisteröity vuodekapasiteetti kasvoi kuusi prosenttia. Majoitustarjonnan lisääntyminen ja kysynnän oheneminen alensivat keskimääräistä vuodekäyttöastetta. Niin ikään yöpymisen keskihinnassa tapahtui hienoista laskua.

Majoituskysynnän kunnittaisessa jakautumisessa vuosi 2014 oli erikoinen sikäli, että Sotkamon markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä aleni, mitä ei ole 2000-luvulla aiemmin tapahtunut. Markkinaosuuden alenemisesta huolimatta Sotkamon asema Kainuun matkailussa on edelleen ylivoimainen, sillä vuonna 2014 kunnassa rekisteröitiin 65 prosenttia koko maakunnan yöpymisistä.

Majoituskysynnän tavoin Kainuun lento-, juna- ja rajaliikenteen matkustajamäärät olivat vuonna 2014 laskusuunnassa.

Vuoden 2015 ennakkotietojen perusteella Kainuun alueella rekisteröityjen kotimaisten yöpymisten määrä kasvoi tammi-toukokuussa 1,1 prosenttia. Sen sijaan ulkomaiset yöpymiset vähenivät 27,5 prosenttia vuoden 2014 vastaavaan aikaan verrattuna. Venäläisten yöpymiset vähenivät 30,5 prosenttia, mitä kompensoi hieman esimerkiksi ruotsalaisten ja virolaisten yöpymisten lisääntyminen. Yöpymisten kokonaismäärä väheni vuoden 2015 tammi-toukokuussa 2,0 prosenttia.

In 2014 accommodation demand in the Kainuu region show a moderate decline. The total number of registered overnight stays was 970 953, which is two per cent less than in previous year. Domestic overnights decreased one per cent and foreign overnights 11 per cent due to the downturn in Russian tourism.

Despite the reduction in accommodation demand, the registered bed capacity of the accommodation establishments in Kainuu increased six per cent. The increase in accommodation supply combined with thinning demand reduced the average bed-place occupancy rate. Also the average price of overnight stay fell slightly in 2014.

In the municipal level the year 2014 was special in the respect that Sotkamo's market share of registered overnights in Kainuu decreased, which has not previously occurred in the 2000s. In spite of the declining market share, Sotkamo was still clearly the leading tourism municipality in Kainuu. In 2014 65 per cent of all overnight stays in the province were registered in Sotkamo.

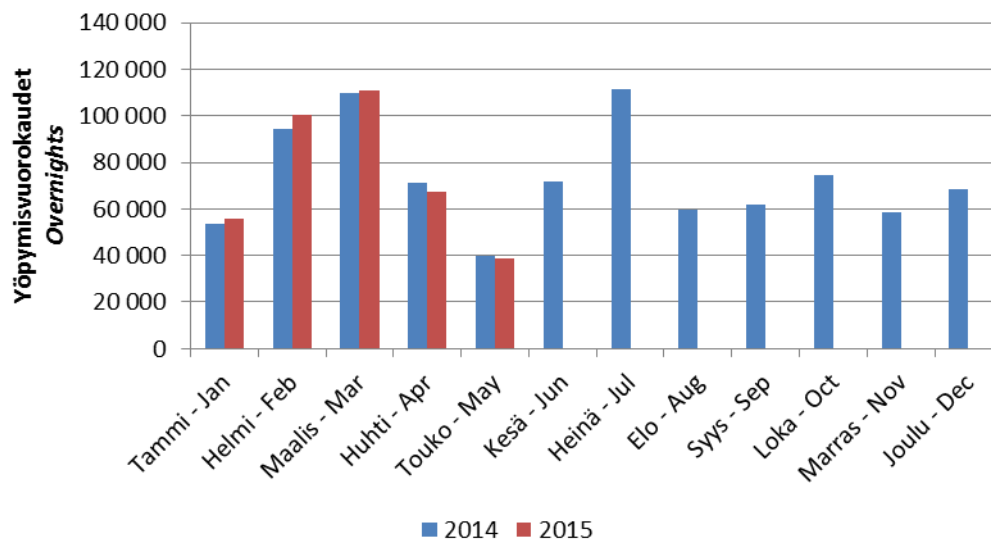
Like accommodation demand also the passenger numbers of air, rail and border traffic were in downward trend in 2014.

According to preliminary data for 2015 the number of domestic registered overnights in the Kainuu region increased 1,1 percent during January – May. At the same time foreign overnights fell 27,5 per cent compared to the same period in 2014. Russian overnights decreased 30,5 per cent, which was compensated

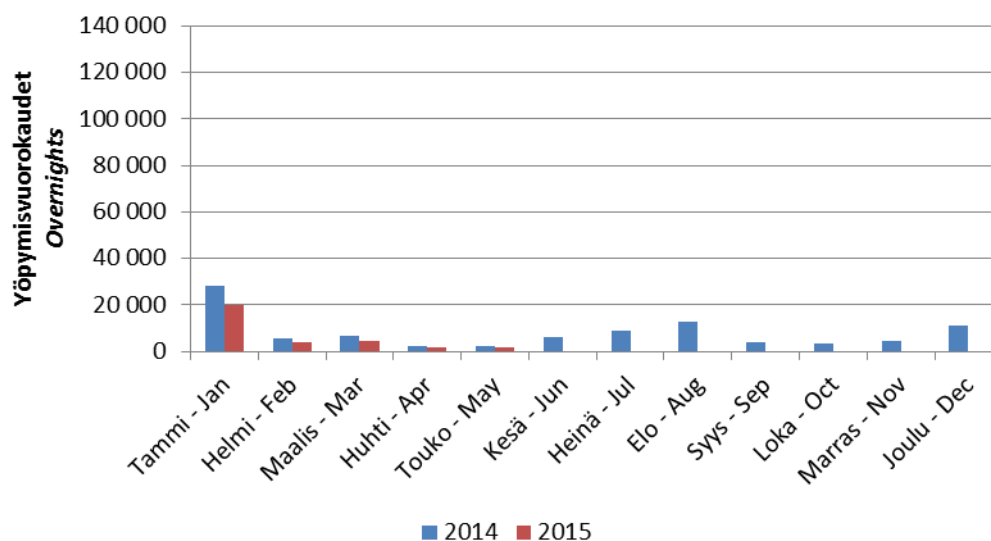
Yhteenveto ja vuoden 2015 alun kehitys - *Summary and development at the beginning of 2015*

a bit by the growing number of e.g. Swedish and Estonian overnights. During January – May 2015 the total number of overnights decreased 2,0 per cent .

Kainuun kotimaisten rekisteröityjen yöpymisten määrä tammi-toukokuussa 2015²⁸
Number of domestic registered overnights in Kainuu, January – May 2015

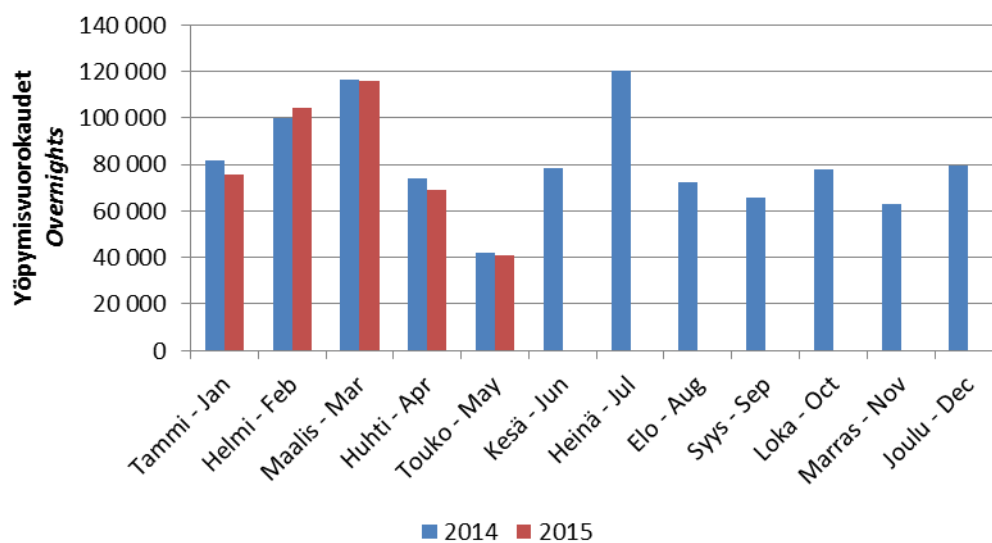

Kainuun ulkomaisten rekisteröityjen yöpymisten määrä tammi-toukokuussa 2015²⁸
Number of foreign registered overnights in Kainuu, January – May 2015

²⁸ Luvut ovat ennakkotietoja. *Preliminary data.* Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.

Kainuun rekisteröityjen yöpymisten kokonaismäärä tammi-toukokuussa 2015²⁹
 Total number of registered overnights in Kainuu, January – May 2015

²⁹ Luvut ovat ennakkotietoja. Preliminary data. Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkajulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 23.7.2015]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.